GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 216. *Lunĭ, Marțĭ, 13 (25) Noemvre* 1884.

Brașovŭ, 12 (24) Noemvre

Presența episcopului Strossmayer în Agramŭ și entusiasmalŭ, cu care a fostŭ întêmpinatŭ acestŭ vrednicŭ archipăstorŭ în totŭ timpulŭ festivităților din partea poporațiunei croate, n'au pututŭ rĕmâné fără de efectŭ asupra situațiunei interióre politice a Croației. Se asigură, că acéstă situațiune s'a îndreptatŭ, dér nu în favórea Maghiaronilorŭ și a patronilorŭ lorŭ din Pesta, ci în favórea ideei representate de partidele oposițiunale croate.

Precum anunță ḑiarulŭ „Vaterland“ din Viena s'au făcutŭ în Agram sub egida episcopului Strossmayer încercărĭ pentru fusiunea celorŭ douĕ partide oposiționale croate, adecă a independenților cu Starcevicianii, carĭ incercărĭ n'au rĕmasŭ făr'de succesŭ. „Prin acésta,“ ḑice numita fóiă, „guvernulŭ croatŭ și partida lui, cu tóte că pentru momentŭ dispune de maioritate, trebue sĕ-șĭ pérḑă tóte speranțele sale pentru viitorŭ.“

Décă se va adeverí acésta scire, atuncĭ episcopulŭ croatŭ, care cu „cutezanța“ lui a pusŭ în uimire pe politicii dela „Pesti Napló,“ a sciutŭ se aplice o lovitură teribilă políticei suprematiste maghiare tocmai în acelŭ momentŭ, când, după eschiderea din dietă a Starcevicianilorŭ, cei din Pesta credeau, că au devenitŭ éră̆șĭ stăpânĭ absoluțĭ peste situațiune.

Suntŭ dér prospecte sigure, că mișcarea croată, ce a fostŭ inaugurată cu bombardarea tablelorŭ de pe la zidirile publice, pe carĭ se aflá marca țĕrii unguresci și înscripțiunĭ ungureșcĭ, se va continuá și va luá din ce în ce dimensiunĭ mai marĭ.

Pe timpulŭ memoratelorŭ turburărĭ, se vorbea despre unŭ planŭ secretŭ alŭ partidei dinastice de a sparge dualismulŭ cu ajutorulŭ Croaților. Acéstă partidă se ḑice, că ar avea de gândŭ a pune în loculŭ dualismului unŭ trialismŭ, creându-se ca contra-pondŭ față cu Ungaria o mare Croațiă, cu misiunea de a împreuná tóte elementele erudite din Orientŭ sub sceptrulŭ dinastiei habsburgice.

Nu putemŭ sci până încâtŭ aceste presupunerĭ potŭ fi basate în adevĕrŭ. Lucru constatatŭ este însĕ, că esistă la curtea din Viena și unŭ curentŭ putenicŭ antidualistŭ și că factorii, carĭ producŭ acestŭ curentŭ, privescŭ cu plăcere la nĕsuințele Croaților de a se emancipá de tutela Ungariei.

Este clarŭ că preponderanța Ungariei amenință mai multŭ séu mai puținŭ tóte creațiunile mai nouĕ ale politicei descentralisătóre din Austria. Nu ne póte surprinde prin urmare, că cei ce au causă a se teme de acéstă preponderanță și de o nouă alianță între Germanĭ și Maghiarĭ, încuragéză pe sub mână tendințele croate de emancipare.

Politica slavofililorŭ din Austria mai urmăresce încă și scopulŭ de a emancipá cu încetulŭ monarchia nóstră de sub tutoratulŭ Germaniei. De aicĭ vine, că orĭ de câte orĭ se manifestă acéstă politică, directŭ séu indirectŭ, Germanii și Maghiarii se unescŭ instinctivŭ spre a-o combate.

Foile centraliste germane se unescŭ și acum cu pressa maghiară spre a combate „agitațiunile politice“ ale episcopului Strossmayer și spre a recomandá Croaților de a trăí în bună pace cu Ungaria, ca nu cumva sĕ se dărime constituțiunea dualistică. Dér mișcarea croată a luatŭ nisce dimensiunĭ prea marĭ, decâtŭ ca sĕ se mai pótă oprí, chiar décă episcopulŭ Strossmayer n'ar fi predicatŭ patrioților înfocațĭ, ca înainte de tóte sĕ fie cu „iubire pentru libertatea patriei lorŭ.“

CRONICA POLITICĂ.

In conferența de Vinerĭ séră a comisiunii de 21, în care s'a continuatŭ desbaterea asupra proiectului de reformă a camerei magnaților unguresci, ministrulŭ Tisza șĭ-a esprimatŭ dorința, d'a se primí proiectulŭ de lege în generalŭ ca basă a desbaterei speciale. Totdeodată reflectéză, că numirea de »camera magnaților« nu se póte menținé, deórece nu toțĭ membrii ei vorŭ fi magnațĭ. Szilagyi polemiséză în contra ministrului președinte. Proiectulŭ se primesce în generalŭ, rĕmânêndŭ ca adĭ sĕ se voteze asupra basei organisării.

*

»Ung. Post« anunță, că dieta croată îșĭ va reîncepe lucrările sale după Crăciunŭ. Cea dintêiu lucrare va fi alegerea membrilorŭ în deputațiunea regnicolară. Din causa scurțimei timpului bugetulŭ nu se va tracta amĕsuratŭ constituțiunii. ci guvernulŭ țĕrii va cere încuviințarea unei îndemnitățĭ pe vr'o patru lunĭ și va întrebuința timpulŭ pentru lucrarea proiectelorŭ importante, ca astfelŭ sĕ se presinte dietei cu materialŭ de ajunsŭ. Proiectele principale privescŭ ridicarea creditului țĕrii și a economiei poporale, precum și înfiintarea unei scóle de agricultură la granițele de susŭ. »Drau« comunică scirea, că rescriptulŭ regalŭ, care rĕspunde la adresa dietei croate, provócă sĕ se facă alegerea deputațiunei regnicolare. O asemenea provocarea se va adresa și dietei unguresci nemijlocitŭ după vacanța Crăciunului.

*

Reichstagulŭ germanŭ s'a deschisŭ printr'unŭ discursŭ alŭ tronului de către împĕratulŭ Wilhelm. După ce discursulŭ amintesce despre diferitele reforme, începute deja și care trebue duse la capetŭ; după ce arată binele ce are sĕ-lŭ aducă comerciului africanŭ conferința întrunită în Berlinŭ, ḑice că bunăvointa, cu care a fostŭ primită invitarea la conferința Congului de către puterĭ, este o dovadă despre simțĕmintele amicale și despre încrederea ce au statele streine față cu imperiulŭ germanŭ. Acesta se datoresce succeselorŭ rĕsboinice, care însă nu cerŭ ca fericirea popórelorŭ sĕ se caute pe altă cale decâtŭ prin menținerea păcii. Imĕpratulŭ 'șĭ esprimă bucuria, că amiciția cu Austro-Ungaria și Rusia, prin întêlnirea dela Skiernevice, s'a sigilatŭ astfelŭ, încâtŭ durata ei neconturbată s'a asiguratŭ pentru multŭ timpŭ. Prin acésta s'a întăritŭ și s'a garantatŭ pacea.

*

La 29 Noemvre, președintele consiliului de ministrii francesŭ, Jules Ferry, a resumatŭ în colecțiunea actelorŭ diplomatice, ce s'a împărțitŭ între deputațĭ, politica esternă și situațiunea Franciei astfelŭ: Țînta operațiunei a doua este Formosa. Chinesii nu potŭ rĕmâne indiferențĭ față cu ocuparea Chelungului. Situațiunea în Tonching e bună și asigurată în contra tututurorŭ eventualităților. Despre situațiunea generală diplomatică Ferry declară, că în Europa domnește deplină liniște si că în urma întêlnirei celorŭ trei împĕrațĭ pacea s'a asiguratŭ pentru multŭ timpŭ. Numai dóue cestiunĭ esistă: Egiptulŭ și Tonchingulŭ. In privința Egiptului, Francia merge cu Europa și anume cu Germania, Austria și Rusia. In privința Chinei, Francia a primitŭ din partea Germaniei, Statelorŭ unite și Angliei numai doveḑi de o binevoitóre neutralitate. Conferința din Berlinŭ are scopulŭ eschisivŭ de a regulá referințele din Africa vestică. Ințelegerea în privința acésta e o nouă garanțiă a păcii. America șĭ-a oferitŭ cu bunăvoință mijlocirea sa în conflictulŭ franco-chinesŭ, dar a fostŭ refusatŭ. Germania nicĭ odată nu șĭ-a oferitŭ mijlocirea sa și nicĭ nu i s'a cerutŭ acésta, precum nicĭ Angliei nu i s'a cerutŭ; darŭ cu acésta s'au schimbatŭ esplicărĭ amicale și confidențiale, despre care însă mai bine e sĕ nu sĕ vorbéscă. Acéstă mediațiune, se ḑice în resumatŭ, a fostŭ o mediațiune greșită, și de aceea mai bine e a lucrá, ca și cum nu s'ar fi gânditŭ nimenea la ea. Relativŭ la blocarea Formosei s'au schimbatŭ note cu Anglia, care a recunoscutŭ îndreptățirea blocărei, dar a întrebatŭ, décă de aci resultă obligamentulŭ de a declara și celelalte puterĭ neutralitatea. Francia a rĕspunsŭ, că e vorba numai de o blocadă pacĭnică ca cea din 1827 de la litoralii Greciei. Cu Anglia s'a stabilitŭ în acéstă privință o deplină ințelegere. Francia nicĭ nu va urmări corăbiile de pe mare, nicĭ nu le va face perchisițiă, dar va ataca orĭ ce corabiă, care s'ar apropia de vre-unŭ postŭ blocatŭ. Provisionarea flotei francese e deplinŭ asigurată. Anglia a interdisŭ numai înrolările. Starea actuală e de preferitŭ unui rĕsboiu declaratŭ pe față, deórece ea oferă posibilitatea, d'a începe în orĭ ce momentŭ tractările. Acéstă stare de altmintrelea nu presintă nicĭ o dificultate cu neutralii. Chiar Anglia a observatŭ o atitudine amicală. Cu privire la cestiunea de despăgubire, prin ocuparea și fortificarea Formosei se póte constrînge China, sĕ recunóscă principiulŭ despăgubirei. In locŭ de banĭ însă se potŭ stipula pe 20 de anĭ esploatarea minelorŭ de cărbunĭ dela Chelungŭ și veniturile vamale dela Tam-Sui.

Bismarck și Conferința Congului.

»Times« a primitŭ o scrisóre din Parisŭ, în care i-se afirmă, că conferința Congului urmăresce cu totulŭ alte scopurĭ decâtŭ cele enunciate. Iată ce se ḑice în scrisóre:

»Țînta principală a principelui de Bismarck este de mai mulțĭ anĭ, sĕ învrăjbéscă pe Francia cu Anglia; inceputulŭ l'a făcutŭ în congresulŭ dela 1878, fiind-că era convinsŭ, că nu póte domni absolutŭ asupra continentului, câtŭ timpŭ Francia și Anglia vorŭ fi amice.

»Cancelarulŭ imperiului a urmăritŭ acestŭ scopŭ prin Conferința dela Londra și după cum dovedesce anglofobia ḑiarelorŭ francese, elŭ și l'a ajunsŭ. Insulta făcută drapelului germanŭ în Parisŭ, prinderea oficierilorŭ francesĭ asupra faptului desemnândŭ fortărețele germane, au rĕmasŭ nepedepsite și totŭ numai de placulŭ Franciei nu s'a ridicatŭ trimisulŭ germanŭ din Madridŭ la gradulŭ de ambasadorŭ. Numai singurŭ baronulŭ de Courcelŭ a fostŭ în Varzinŭ și numai lui i s'au făcutŭ de către principele de Bismarck destăinuirĭ confidențiale asupra întrevederii de la Skierniewice și a Conferinței din Berlinŭ. Tóte acestea s'au făcutŭ numai și numai spre a câștiga pe Francia pentru Germania și d'a isola pe Anglia.«

»Ideia urmărită de principele de Bismarck cu actuala Conferință, la care nu ia parte nicĭ unŭ bărbatŭ de statŭ însemnatŭ, este séu d'a impune tuturorŭ Statelorŭ ideile séle séu, décă singură Anglia se va opune, sĕ arate în chipulŭ celŭ mai lămuritŭ isolarea ei. Totŭ ce se va face în Berlinŭ, are numai scopulŭ d'a aduce o ruptură complectă între Francia și Anglia.«

»Décă Anglia va fi isolată și Francia va fi în armoniă cu Germania, atuncĭ Rusia și Austria vorŭ fi libere a-șĭ arĕta compensațiunile ce voiescŭ pentru dênsele dincolo de Dunăre. Italia este paralisată prin ințelegerea dintre Francia și Germania. De altmintrelĭ este sigurŭ, că o asemenea ințelegere nu se va putea dobêndì prin renunțarea la Alsația-Lotaringia, de vreme ce nicĭ principele de Bismarck nicĭ comitele de Moltke nu vorŭ face o asemenea concesiune, și fiindcă Anglia ar saluta cu entusiasmŭ o asemenea soluțiune. De aceea principele de Bismarck trebue sĕ aibă o altă basă pentru resolvarea acestei probleme, spre a arĕta întregei lumĭ complecta isolare a Angliei.«

SCIRILE ḐILEI.

Comuna Făgăraşŭ a ţinutŭ de unăḑĭ o adunare poporală în afacerea transformării Făgăraşului cu magistratŭ în tótă forma. Cea dintêiu petiţiune în acésta privinţă a fostŭ respinsă de ministerulŭ de interne, fiindcă Făgăraşulŭ nu plătesce suma de dare, ce o cere legea. Adunarea a hotărîtŭ sĕ se alégă o comisiune de 25, care, după ce va stabili suma de dare, sĕ intervină din nou pentru ridicarea Făgăraşului la rangulŭ de oraşŭ încă în acestŭ anŭ.

—0—

Joi în 8 Noemvre o comisiune se duse de vĕḑŭ mai multe locurĭ publice, între acestea vĕḑŭ şi fosta grădină a lui Karaszek în scopulŭ de a construi în Sibiiu unŭ gimnasiu unguresců de statŭ. Consiliarulŭ din ministeriu de culte şi de instrucţiune Klamarik a fostŭ trimesŭ anume dela Pesta în scopulŭ acesta. După dreptate şi după dreptŭ acestŭ gimnasiu ar trebui sĕ fie gimnasiu românescŭ de statŭ pentru că se află în mijloculŭ a mai multe mii de Românĭ pe cândŭ Ungurĭ în Comitatulŭ Sibiului suntŭ puţinĭ. Dar ministru Trefort nu numai că nu înfiinţéză gimnasii de statŭ pentru Românĭ dar nu lasă nicĭ pe Românĭ sĕ-şi facă gimnasii din banii lorŭ proprii. Şi apoi dacă nu avemŭ ómenĭ învĕţaţĭ totŭ Românii suntŭ de vină şi nu Ungurii care ne punŭ pedecĭ pe tóte terenele culturii naţionale?

—0—

Comitetulŭ finanţiarŭ alŭ camerii deputatilorŭ a aprobatŭ propunerea ministrului de finanţe, ca câtŭ va dura esposiţiunea din Pesta, sĕ se dea funcţionarilorŭ sub alternĭ unŭ adausŭ de scumpete, pentru care scopŭ se vorŭ şi prelimina 253,000 de florinĭ. Vorŭ căpĕta toţĭ aceia funcţionarĭ, carĭ au unŭ salarŭ mai micŭ de 1000 fl. şi suntŭ însuraţĭ, câte 15 percente, éră cei neînsuraţĭ câte 8 percente.

—0—

Trenulŭ acceleratŭ, care mergea la 17 Nov. n. de la Hatvan la Pesta, a fostŭ în mare periculŭ. Mai mulţĭ boi se rătăciseră pe linia căii ferate şi au fostŭ sdrobiţĭ de trenŭ, care s'a opritŭ imediatŭ. Aprópe o óră întrégă a statŭ pe locŭ, până ce s'a putută curăţĭ rótele locomotivei şi ale vagónelorŭ de carnea boilorŭ sfărîmaţĭ.

—0—

Studenţii universitarĭ au ţinutŭ, ḑice »Românulŭ«, o întrunire în localulŭ societăţii studenţilorŭ în medicină, şi au decisŭ a se trimite o delegaţiune la Rege pentru a-i espune cestiunea d-rului Rômniceanu.

Delegaţiunea se compune din d-nii Inotescu, Frunzescu, Obreja şi Paladi.

—0—

»Naţiunea« află, că în curêndŭ va apare în Bucurescĭ unŭ mare ḑiarŭ politicŭ alŭ junimiştilorŭ sub direcţiunea politică a d-lui Petre Carp.

—0—

Sâmbătă s'a presentatŭ ḑice »România« la palatŭ delegaţiunea studenţilorŭ facultăţii de medicină din Bucurescĭ pentru a cere intervenţiunea Regelui în cestiunea Râmniceanu. D. generalŭ Creţeanu, invocândŭ unŭ regulamentŭ alŭ palatului, a declaratŭ delegaţiunii, că nu o póte primi în corpore, ci numai individualŭ printr'unŭ representantŭ. Delegaţiunea a desemnatŭ pe d. Inotescu care a obţinutŭ audienţa pentru eri Duminecă.

—0—

Intr'o adunare ce s'a ţinutŭ în Parisŭ, cu scopŭ d'a se organisá ajutóre pentru bolnavii de coleră, unŭ membru alŭ societăţii a istorisitŭ, că a făcutŭ numĕróse încercărĭ cu micrŏbĭ şi cu baccilĭ-come, înghiţĕndu-le şi bĕndŭ apoi puţină apă sedativă, care-i omóră. In timpŭ de doue lunĭ, a înghiţitŭ peste 150 de micĭ sticluţe. Ca sĕ dovedéscă, societarulŭ scóse o sticluţă, ca sĕ o bea. Lumea adunată începù a ţipá de spaimă. Şedinţa a trebuitŭ sĕ se încheie.

—0—

La 20 Noemvre n. s'au întêmplatŭ în Madridŭ bătaie între studenţĭ şi poliţiă, au fostŭ mai mulţĭ răniţĭ.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Năsĕudŭ, 19 Novemvre 1884.

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ ca sĕ binevoiţĭ în interesulŭ unorŭ comune românescĭ a luá notiţă în celŭ mai de aprópe numĕrŭ alŭ venerabilei »Gazete« despre scrierea de concursŭ pentru ocuparea a patru posturĭ de notarĭ cercualĭ în cerculŭ administrativŭ alŭ Năsĕudului.

Pretorele cercualŭ alŭ Năsĕudului publică cu datulŭ de 31 Octomvre a, c. Nr. 2644/1884 în fóia oficială comitatensă »Bistrizer Wochenschrift« dela 9 Noemvre a. c. concursŭ pentru ocuparea urmĕtórelorŭ posturĭ de notarĭ cercualĭ: 1. Pentru cerculŭ notarialŭ: Rebrişóra, Rebra-mare şi Parva cu locuinţa în Rebrişóra (o jumĕtate de oră depărtare dela Năsĕudŭ) cu unŭ salarŭ anualŭ de 400 fl. v. a. şi unŭ adausŭ de 40 fl. v. a. Terminulŭ de alegere pre 30 Noemvre a. c. 10 óre a. m. 2. Pentru cerculŭ notarialŭ: Salva, Hordou şi Bichigiu cu locuinţa în Salva (o jumĕtate de óră depărtare dela Năsĕudŭ), cu un salarŭ anual de 400 fl. v. a. şi unŭ adaus de 21 fl. Terminulŭ de alegere pe 2 Dec. a. c. 10 óre a. m. 3) pentru cerculŭ notarialŭ: Telciu şi Romuli cu locuinţa în Telciu (2 óre depărtare dela Năsĕudŭ) cu unŭ salarŭ anualŭ de 400 fl. v. a. Terminulŭ de alegere: 3 Decemvre a. c. 10 óre a. m.; 4) pentru cerculŭ notarialŭ: Luşca, Prislopŭ, Entradamŭ şi Minthiulŭ românescŭ cu locuinţa în Luşca (1/4 óră depărtare dela Năsĕudŭ) cu unŭ salarŭ anualŭ de 400 fl. v. a. şi unŭ adausŭ de 27 fl. v. a. Terminulŭ de alegere pe 1 Decemvre 1884, 10 óre a. m.

Scopulŭ acestei comunicărĭ este pe de o parte de a dá o publicaţiune câtŭ mai lăţită despre aceste concursurĭ, pre de altă parte de a îndemná candidaţĭ notarialĭ cualificaţĭ de naţionalitate română, ca se competeze şi acésta cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, cu câtŭ afară de salariulŭ notarialŭ maĭ potŭ reflectá la venite încă de 400—600 fl..

Fiindŭ în comitatulŭ nostru lipsă totală de candidaţĭ notariali după recerinţele legii, concurinţii românĭ cualificaţĭ potŭ contá cu siguritate, că vorŭ fi aleşĭ cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, căcĭ afară de o singură comună, la carea însĕ este puţinŭ de a se reflectá, tóte celealalte suntŭ curatŭ românescĭ şi aşa credŭ, că influinţa şi năsuinţa strĕină de a virî streinĭ în posturile notariale amintite se vorŭ sfărîmá în purcederea bărbătéscă a representanţilorŭ comunalĭ ca valurile mării în stâncĭ.

Târḑiu am ajunsŭ la cunoscinţă despre escrierea de concursŭ pentru ocuparea susŭ amintitelorŭ posturĭ de notarĭ cercualĭ; afară de aceea am aşteptatŭ încă câteva ḑile, ca sĕ vĕdŭ publicatŭ concursulŭ şi în vre-o fóiă românéscă, ceea ce însĕ nu s'a întêmplatŭ, din care causă şi acéstă a mea comunicare e cam întârḑiată.

Nu potŭ sĕ nu imputŭ aspru pretoreluĭ nostru, fiindŭ că dênsulŭ ca Românŭ din mijloculŭ nostru şi ca unulŭ carele cunósce împrejurările şi lipsurile poporaţiunii din cerculŭ sĕu, nu a aflatŭ lucru vrednicŭ a trimite concursulŭ spre publicare şi la o fóiă românéscă; prin acésta sĕ dea o publicare mai estinsă şi aşa sĕ facă posibilŭ, ca sĕ competeze Românĭ cualificaţĭ din afară de comitatulŭ nostru sciindŭ d-sa destulŭ de bine, că comitatulŭ nostru e săracŭ în genere de bărbaţĭ cualificaţĭ în acestŭ ramŭ alŭ administraţiunii şi în specia de bărbaţĭ de naţionalitate română. **Someşianulŭ.**

INDUSTRIA ROMANA IN ANGLIA.

Cu o via plăcere reproducemŭ următórele rêndurĭ apărute în ḑiarulŭ englesŭ »The Queen« din 15 Noemvre curentŭ asupra ţesĕturilorŭ şi produselorŭ industriei nóstre naţionale aflate expuse la Londra în momentulŭ de faţă.

»Exposiţiunea de lucrărĭ moderne române la domnii Howell şi James este interesantă sub mai multe puncte de vedere. Lăsândŭ la o parte scopulŭ filantropicŭ urmăritŭ de graţiósa Regină a Românieĭ şi de societatea formată sub patronagiulŭ ei, de a încuraja industria poporaţiunei rurale a acelei ţĕrĭ rĕu cunoscute, aceste lucrărĭ posedă multŭ din farmeculŭ care caracterisă desenulŭ şi colorile lucrărilorŭ mai bine cunoscute provenite din Algeria, pe când modulŭ cum suntŭ esecutate aceste desenurĭ este admirabilŭ şi póte servĭ de lecţiune folositóre cusătoreselorŭ nostre englese. Stofele indigene ţĕsute cu mâna suntŭ minunate; atâtŭ suntŭ ele de mlădióse, de gingaşe şi de fine, şi nu perdŭ câtuşĭ de puţinŭ din frumseţea lorŭ când suntŭ colorate. Unele din ele suntŭ brodate cu multă artă după nisce micĭ desenurĭ convenţionale lucrate cu mătase gălbaie; altele din ele au bordurĭ de firŭ trasŭ cu cusăturĭ de mătase. Costumurile naţionale pe carĭ le cunóscemŭ din gravurĭ, décă nu şi în natură, producŭ unŭ efectŭ din cele mai frumóse şi vorŭ fi de sigurŭ fórte populare pentru toilete de fantasie séu balurĭ costumate: pe de altă parte costumurile copiilorŭ nu au novóie decâtŭ de o mică modificare la mânicĭ şi de unŭ brâu mai potrivitŭ pentru a face din ele îmbrăcămintea cea mai frumósă pentru fete ajunse la acea vêrstă ingrată la care nimicŭ nu şéde bine decâtŭ o rochiă şi o peteclă în care mişcările potŭ fi cu totulŭ libere.

Lucrarea şi esecutarea cusăturilorŭ este minunată şi varietatea împunsăturilorŭ mare.. E de observatŭ însĕ că predomină cusătura încrucişată în tóte formele ei şi ceea ce face meritulŭ principalŭ alŭ lucrărilorŭ este fericita combinaţiune a colorilorŭ şi a desenelorŭ. Unele din bordurĭ, lucrate cu firŭ de aurŭ şi argintŭ pe unŭ fondŭ încrucişatŭ negru, ar puté cu mare succesŭ servi de garnitură la o rochie şi credemŭ că dorinţa caritabilă a Reginei române, de a obţine pentru ţĕrancele sale comande din Englitera, va fi satisfăcută de óre-ce e fórte probabilŭ că asemenea garniturĭ vorŭ găsi multă căutare. Fustele, cum suntŭ ele, facŭ draperii minunate pentru dosurĭ de clavirŭ séu de bibliotecă pe când din unele bucăţi pătrate se póte cu avantagiu face perine. Scórţele indigene carĭ ar figurá cu avantagiulŭ într'unŭ cabinetŭ de studiu séu o cameră de fumatŭ au colorĭ vii şi par a fi nedestructibile.

O colecţiune frumósă de feţe de masă şi de perdele aparţinêndŭ Reginei Românieĭ, care le-a împrumutatŭ exposiţiunei, dovedescŭ câtŭ de bogată póte fi cusătura acésta naţională când nu se uită cineva la preţŭ.

Intr'unŭ cuvêntŭ, acésta exposiţiune, de şi mică, produce unŭ efectŭ generalŭ fórte interesantŭ atâtŭ sub punctulŭ de vedere alŭ noutăţei, câtŭ şi sub acela alŭ meritului artisticŭ alŭ obiectelorŭ ce conţine. Este de regretatŭ însă, că unele din aceste obiecte, lucrate spre a corespunde cu ceea ce se crede a fi gustulŭ englesŭ,

---

FOILETONU.

17.

Revoluţiunea din 1784.

(Revoluţiunea lui Horia în Transilvania şi Ungaria 1784—1785 scrisă pe basa documentelorŭ oficiale de N. Densuşianu. Bucurescĭ 1884. Tipografia „Românulŭ," Carolŭ Göbl).

(Urmare.)

Porunca ce a dat'o Crişanŭ în numele lui Horia comunelorŭ după espirarea armistiţiului de la Tibru, ca sĕ se revolteze din nou, este de următorulŭ cuprinsŭ: »Eu, George Crişanu, căpitanulŭ militarŭ, trimetŭ acéstă »poruncă din mânile lui Horia prin aceşti patru ómenĭ, »cari suntŭ trimeşĭ ca sĕ citéscă porunca acésta din »satŭ în satŭ, dela preotŭ la preotŭ, câtŭ ţine dela »Prisaca până la Homorodŭ, şi acela care nu va veni, »sĕ fie legatŭ cu toţĭ copii séi ca sĕ se aprindă pe »ei şi sĕ vină armaţĭ cu puscĭ, cu bâte şi cu furcĭ »de ferŭ.«

Altă poruncă scrisă cu litere cirile, se află în archiva c. Jankovits, a fostŭ trimisă în ţinutulŭ Geoagiului de josŭ, ér preotulŭ unitŭ popa Zacharia din Bretea a datŭ şi elŭ o poruncă ţĕranilorŭ din satele vecine ca sĕ vină armaţĭ la elŭ. In 29 Nov. o trupă de vr'o 400 ţĕranĭ ocupă de nou Ilia. Ataculŭ asupra Devei se ficsă pe ḑiua de 30 Nov.; o trupă avea se înainteze spre Deva din partea de susŭ a Mureşului şi alta din partea de josŭ. Ţĕranii din munţii Abrudului se împărţiră în patru trupe: una se află în munţii Mogoşului sub comanda lui Ionŭ Horia, (ţĕranii dela Mogoşŭ, din Ponorŭ şi Remeţĭ); a doua trupă se află la Ofenbaia sub comanda lui Ionŭ Cloşca (ţĕranii dela Lupşa, Ofenbaia, Cióra, Brezeştĭ ş. a.); a treia trupă se află la Albacŭ sub comanda lui Horia, bĕtrânulŭ; a patra se află în Zarandŭ sub comanda lui Crişanŭ..... Faurii din Albacŭ, Lupşa, După-pétră şi Geoagiulŭ de josŭ fabricau ḑiua şi nóptea lăncĭ pentru poporŭ. Căpitanii îşĭ făcuseră planulŭ sĕ mérgă din nou asupra Abrudului, ca sĕ-lŭ prefacă în prafŭ şi cenuşă apoi sĕ ocupe Zlatna, sĕ atace castelulŭ Galda cu tóte puterile, sĕ ruineze Aiudulŭ, sĕ năvăléscă pe douĕ părţĭ în comitatulŭ Cluşiului şi asupra Sân-Craiului şi a Zamului. Astfelŭ voiau se înainteze cu toţii spre inima Transilvaniei. Ostilităţile se începură prin aceea, că mai multe patrule de soldaţĭ, trimise prin munţĭ sĕ facă recunóscerĭ şi se ducă patentele guvernului, fură prinse, luânduli-se caii, puşcile, săbiile ş. a. şi mulţĭ din soldaţĭ fiindŭ omorîţĭ.

*

Guvernulŭ transilvanŭ publică la 30 Noemvre amnestiă generală pentru toţĭ aceia, cari se vorŭ întórce érăşĭ la linişte şi pace şi vorŭ depune armele. Insĕ ţĕranii ḑiceau că mai bine vorŭ sĕ péră cu toţii, decâtŭ sĕ se mai întórcă érăşĭ la starea de mai înainte; mai departe ḑiceau că patentele sunt date de nobilime, dér nu de împĕratulŭ şi ameninţau pe preoţi, cari ceteau poporului aceste patente. Amnestia a fostŭ propusă şi lui Horia prin nobilulŭ Ales. Chendi, dér Horia rĕspunse că dênsulŭ n'are lipsă de graţia împĕrătéscă, că va linişci poporulŭ numai décă vorŭ fi liberaţĭ cei închişĭ la Galda şi la Zlatna şi décă se vorŭ uşurá taxele şi celelalte dărĭ.

*

Cele cincĭ sate din domeniulŭ Ofenbăii aliate cu satele: Ponorŭ, Sălcióra, Mogoşŭ, Remeţĭ, Lupşa, Valea-Vinţii, Valea-Şază au încheiatŭ în 29 Nov. cu funcţionarii din acelŭ domeniu o dibacià convenţiune prin care ţĕranii de acolo se obligă a luá în paza lorŭ în potriva rĕsculaţilorŭ pe toţĭ funcţionarii şi lucrătorii din Ofenbaia, décă acestia se vorŭ obligá a nu cere ca sĕ vină soldaţĭ în ţinutulŭ acesta; ca garanţă funcţionarii sĕ nu-se depărteze din Ofenbaia;.... unŭ judecătorŭ nĕmţŭ dintre ei sĕ judece tóte cestiunile ivite între Românĭ, ér pe viitorŭ nicĭ unŭ Ungurŭ sĕ nu se mai pótă aşeḑă în domeniulŭ Ofenbăii. Despre acéstă convenţiune se făcŭ unŭ actŭ în scris. Oficiulŭ minelorŭ din Zlatna se rugă de guvernŭ în numele funcţionarilorŭ din Offenbaia, ca se apróbe convenţiunea, dér fără resultatŭ. Tesauriariatulŭ se adresă către comandantulŭ gen. br. Preisz cu rugarea ca sĕ afle unŭ mijlocŭ óre care ca armata sĕ nu trécă prin domeniulŭ Ofenbăii. Br Preisz însĕ rĕspunse, că ar fi fórte periculosŭ sĕ se aprobe acea convenţiune, pentru că armata, vrêndŭ sĕ mérgă asupra celorlalţĭ rĕsculaţĭ, trebue neapĕratŭ sĕ trécă prin numitele comune contractante. Şi comitele Albei, br. Sim. Kemeny, protestă la guvernŭ contra convenţiunei dela Ofenbaia, ḑicêndŭ că mai alŭ sŭ acelŭ punctŭ, care eschide pe Ungurĭ din domeniu este în contraḑicere cu legile Aprobate.

*

(Va urmá).

suntŭ colorate cu anilină care de câtva timpŭ începe a fi întrebuințată în văpsirea lânelorŭ; însă aceste exemple suntŭ rare și acolo unde isvodurile naționale cele vechi au fostŭ păstrate și culorile tradiționale menținute efectulŭ este, precum amŭ ḑis'o, minunatŭ.

„Voința Națională."

Ce trebue se se vêndă, ce trebue sĕ se păstreze?

Acesta este titlu unui articolŭ pe care d-lŭ E. Merice îlŭ publică în »Journal d'Agriculture pratique,« dela 16 Octomvre st. n.

Acestŭ interesantŭ articlu își are importanța în multe puncte cu privire la starea agriculturei nóstre, de aceea am credutŭ de bine de a-lŭ traduce în parte, făcêndu-mĭ tot-odată și observațiunile mele.

»Cestiunea care ne servesce de basă este o problemă care ocupă în accestŭ momentŭ miile de cultivătorĭ, carĭ au făcutŭ în anulŭ acesta o bună recoltă de grâu, și tocmai pentru cuvêntulŭ acesta, se găsescŭ în fața unui prețŭ scădutŭ care de abia va pute se plătéscă cheltuelile. In fața acestei cestiunĭ, fie-care agricultorŭ are dreptulŭ de a se întrebá: dacă trebue cu unŭ astfelŭ de prețŭ scădutŭ sĕ-șĭ vêndă grânele; séu décă n'ar fi mai bine a aștepta unŭ viitorŭ mai bunŭ? Agricultorii potŭ se tragă óre-carĭ luminĭ din faptele generale cunoscute relativŭ dela aprovisionarea grâului din universŭ, precum și dela consumațiunea dela țéră care a începutŭ. Datele în acésta privință, deși au óre-care îndoială,dar cu tóte acestea nu este mai puținŭ adevêratŭ, că se apropie în cât-va de adevĕrŭ.

»Europa este în lume principala cumpărătóre de grâŭ, și Englitera, cea mai mare cumpărătóre printre națiunile Europei. După socotelile ministrului de agricultură din Londra, țĕrile din Europa care cumpără grâŭ, au trebuință de 93,600,000 hect. de grâŭ, spre a'șĭ complecta dificitulŭ lorŭ; dar țerile Europei care vênd grâŭ, ca Rusia, Austria, Italia si altele, potŭ sĕ vêndă escendentulŭ lorŭ până la o concurență de 28,800,000 de hectolitri. Restulŭ însĕ de 64,800,000 de hect. Europa trebue sĕ'lŭ aducă de afară. Europa póte sĕ facă sé-i vină din Statele-Unite, apoi din India; în urmă de la Republica Argentină, și în fine din Australia și Noua-Zelanda, fără de a mai compta și pe unele țĕrĭ productóre, dar de o importanță mai mică. India a esportatŭ în anulŭ din urmă 12,600,000 de hectolitri, și escedentele sale în anulŭ acesta, suntŭ estimate la 18,000,000 de hectolitri de grâŭ. Republica Argentină a esportatŭ în anulŭ din urmă 3,600,000 de hectolitri de grâu. In anulŭ acesta nu se cunósce încă care ar fi adevĕrata producțiune, dar se póte prevedea și se póte compta pe 4,680,000. de hectolitri. Australia și Noua-Zelandă au avutŭ în celŭ din urmă anŭ, unŭ escedentŭ de 2,160,000 de hectolitri. In anulŭ acesta probabilŭ va fi de 2,880,000 de hectolitri, și proveninţele din alte țĕrĭ se estiméză la 1,800,000 hectolitri: se găsesce dar ca Europa póte sĕ se aprovisioneze cu 27,360,000 de hectolitri de grâŭ, afară de grâulŭ care îlŭ aduce Statele-Unite.

Dacă Europa cumpără tóte acestea escendente, ea ar avea sĕ mai aducă din Statele-Unite încă 27,360,000 de hectolitri de grâŭ.

Recolta grâului în Statele-Unite este evaluate la 180 de milióne de hectolitri. Trebuințele țĕrei pentru consumațiune și semănatŭ se evaluéză la 2 hectolitri până la la 2 hectolitri și 16 litri de omŭ. Pe basa de 2 hect. și 16 litri, și pe 56 milióne de suflete, Statele-Unite vor avé trebuință dar de 120 de milióne de hectolitri de grâŭ din producțiunea totală, și restulŭ rĕmâne pentru esportațiune.

India cheltuesce mai puținŭ pentru producțiunea grâului, dar economiile pe carĭ le câștigă de aicĭ, trebue sĕ compenseze pe de altă parte imperfecțiunea instrumentelorŭ. dificultățile de conservare și cheltuelile de a transporta grâulŭ de la unŭ locŭ la altulŭ după rĕcoltă sau la portulŭ de îmbarcare. Distanța mijlocie a regiunilorŭ indiene care producŭ grâu, equivaléză cu acela care esistă între Chicago și poturile Staturilorŭ-Unite pe Atlantică, cu acea diferință că cheltuelile de transportŭ pe calea ferată, suntŭ mai ridicate decâtŭ în America cu 50 la sută, și chiar cu suta la sută când se servescŭ de lacurĭ și de canale.

Cultivatorilorŭ indienĭ, când nu le convinŭ prețurile, bagă grâulŭ în gropĭ făcute anume, și aștéptă până când se urcă prețulŭ. O astfelŭ de problemă se observéză și în alte țĕrĭ producĕtóre, așa că escendentulŭ de 27,360,000 de hectolitrii de care s'a vorbitŭ mai susŭ, pote fórte bine sĕ rĕmână în reservă, așteptândŭ urcarea prețurilorŭ, aceia ce póte sĕ facă Staturile-Unite. Recetele efectuate în localitățile unde se strângŭ grânele, arată în de ajunsŭ că cultivatorii au trimisŭ puține cantitățĭ de grâu. Speculatorii se prefacŭ că reducŭ prețurile actualminte, dominêndŭ têrgurile în interiorulŭ lumei, ei suntŭ în genere stăpânĭ pe timpulŭ când se face o recoltă bună, și de acéstă dată ei profită de situațiune, făcêndŭ ca prețulŭ grâului sĕ se cobóre mai josŭ de adevĕrata lui valóre intrinsecă.

Dar grâulŭ fiindŭ unŭ ce care se vinde pentru consumare póte sĕ dispară repede din têrgurile Europei, care cerŭ sĕ fie aprovisionate cu o nouă cantitate. Iar pe de altă parte este peste póte de a prevedé starea recoltei din anulŭ viitorŭ. O recoltă, în genere bună, în tóte țĕrile după cum a fostŭ în anulŭ acesta, póte sĕ fie urmată de o recoltă insuficientă în anulŭ viitorŭ, și prin urmare în casulŭ acesta trebue sĕ se facă apelŭ la tóte reservele din anii trecuțĭ.

Deja se vorbesce în Statele Unite de o micșorare a semĕnăturilorŭ de tómnă cu grâŭ, și dacă acestŭ faptŭ sigurŭ s'ar putea adeveri, va esercita o înfluință asupra prețurilorŭ. (va urma) **„Economia rurală."**

Bursa de Bucurescĭ.

Cetimŭ în »Curierulŭ Financiarŭ«: Sĕptĕmână rea ca aceea pe care o închidemŭ adĭ n'a avutŭ de sigurŭ de mulțĭ anĭ speculațiunea din Bucurescĭ. Scirea despre apariţiunea cholerei la Paris scimŭ că produsese deja în ḑilele trecute o mare descuragiare în piață și însemnată depreciare în cursurĭ. De astădată însĕ, lucrurile nu se mărginiră aci; piața nóstră a fostŭ condamnată sĕ sufere o lovitură nouă și din cele mai grele care a causat perderĭ simțitóre și a pusŭ pe speculatorĭ într'o complectă derută.

Telegrafulŭ ne aduse în adevĕrŭ Dumineca trecută scirea că casa Spartaly și comp. din Londra, făcêndŭ comerciulŭ de cereale, a încetatŭ pe neașteptate plățile cu unŭ pasivŭ fórte însemnatŭ și avêndŭ efecte în circulație de peste 20 milióne lei, din care o bună parte pe piețele române și în deosebĭ la Bucurescĭ, Galațĭ și Brăila. Acéstă scire produse o adevĕrată panică în piața nóstră; mai tóte casele de bancă de primulŭ ordinŭ fiindŭ interesate în sinistru, începură a se îngriji de acoperirea polițelorŭ trase asupra casei Spartaly și pe carĭ acésta nu avea a le mai plăti.

De aci aurulŭ puținŭ ce se mai găsea pe piață dispărŭ cu desĕvêrșire și prima lui față cu argintulŭ și biletele de bancă cădŭ de odată dela 9% — unde contribuise a-lŭ ridică și enormele reporturĭ cu care s'a făcutŭ lichidația finelui lunei — la 15 și 15½, cursŭ pe care nicĭ odată nu-lŭ atinsese în România. Odată acestŭ prețŭ atinsŭ, speculațiunea începŭ atuncĭ se facă o distincțiune între biletele de bancă și argintŭ; ea dete preferință unŭ momentŭ metalulului albŭ, care putêndu-se strecură în mai bune condițiunĭ în Bulgaria, în Constantinopolŭ și chiar în Austro-Ungaria, începŭ sĕ fie cerutŭ la ghișeurile Băncei Naționale în schimbulŭ biletelorŭ acestera.

S'au găsitŭ atuncĭ niște indivịḑĭ de rea credință carĭ, spre a face panica și mai mare începură a respândi vorba, scriindŭ și prin ḑiare, că Banca Națională refusă schimbulŭ biletelorŭ pe argintŭ, și, ce e mai gravŭ, că ea n'ar fi avêndŭ nicĭ chiar stoculŭ de monetă notată în situațiunile sale sĕptĕmânale. Acestorŭ neadevĕrurĭ nimenĭ cu dreptŭ cuvêntŭ nimenĭ nu le-a datŭ credĕmêntŭ; Banca le respunse schimbândŭ la momentŭ în argintŭ tóte biletele ce i se presentau, boltele sale fiindŭ pline de acestŭ metalŭ. In același timpŭ însĕ, pentru a'șĭ conserva încasulŭ, ea recurse naturalŭ la o mĕsură usitată în tóte țĕrile, mĕsură pe care o adoptă ḑilele trecute Banca Angliei, a Franciei și altele; ea redică la 5% dobânda împrumuturilorŭ pe deposite, menținêndŭ însĕ scontulŭ la 4%. Mĕsura acésta calmă puținŭ entusiasmulŭ amatorilorŭ de argintŭ și esercita până la unŭ punctŭ o ușóră dar favorabilă influență asupra agiului aurului.

Crisa monetară, lovitura primită din Londra, scumpirea desordinată a aurului dintr'unŭ momentŭ în altulŭ, au esercitatŭ o influență nenorocită asupra pieții; transacțiunile în efecte fură reduse în marginele cele mai strimte și cursurile dederă înapoi în niște proporțiunĭ îngrijitóre....

....Către finele sĕptĕmânei, situațiunea s'a amelioratŭ óre cum; spaima a mai dispărutŭ puținŭ și aurulŭ se remarcă prin o eftinire relativŭ însemnată. De la 15½ elŭ a cădutŭ la 11.50% și apoi la 10% cassa; pentru finele lunii s'a încheiatŭ afacerea cu 9%.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 23 Noemvre. — Cu ocasiunea jubileului ministrului de rĕsboiu, Maiestatea Sa apărŭ la amédĭ în ministerulŭ de rĕsboiu, își esprimă prin graiu felicitările sale; mai târḑiu apărură archiducii, deputațiunile armatei și atașații militarĭ străinĭ. Impĕratulŭ Germaniei încă își esprimă felicitările sale.

DIVERSE.

Banditulŭ Dragoșŭ. — Tutova din Bêrladŭ află că acestŭ banditŭ, care a evadatŭ lunile trecute din închisóre, umblă ḑiua în ameḑa mare prin cârciumele din județele Tecuciu și Tutova, unde cheltuește fără crutare, însă fără a comite omorurĭ sau alte cruḑimĭ.

In privința acestui banditŭ se povestescŭ multe anecdote, din carĭ vomŭ nara câteva:

Intr'una din ḑilele trecute, Dragoșŭ eșí înaintea unui bulgarŭ grădinarŭ pe când se întorcea acasă, după ce desfăcuse tóte zarzavaturile sale, din care câștigase vr'o 500 francĭ. De odată banditulŭ îi întinse revolverulŭ cerêndu-i 20 fr., bietulŭ bulgarŭ, la începutŭ, se jura că n'are nicĭ unŭ banŭ, dar acésta nu era destulŭ, fiindcă Dragoșŭ avea nevoe de 20 fr., încâtŭ grădinarulŭ nostru lŭ silitŭ sĕ-și deslege chimirulŭ, pe care-lŭ oferí banditului. Onestulŭ hoțŭ, însă, nu voi sĕ ia mai multŭ de 20 fr. și se mulțumi a spune bulgarului că se numesce Dragoșŭ. Intr'o altă ḑi, Dragoșŭ întâlní unŭ popă călare pe unŭ calŭ a cărui șea era mai frumósă de câtŭ a calului sĕu; elŭ pretinse preotului să facă schimbŭ cu șelele, iar popa vĕḑêndŭ pe condrumețulŭ sĕu înarmatŭ până la dințĭ, primi se prefacă acestŭ schimbŭ, cu condițiunea să-i spună cine este? Banditulŭ satisfăcŭ pe popă, care rĕmase uimitŭ și se mulțumi numai cu atâta. Se ḑice că Dragoșŭ are unŭ calŭ fórte bunŭ, pe care scie sĕ-lŭ conducă, de órece a fostŭ sergentŭ la călărașĭ de unde a desertatŭ.

In urma acestorŭ sgomote aflămŭ că s'a rênduitŭ o poteră de mai mulțĭ călărașĭ sub conducerea unui ofițerŭ. Sperămŭ că peste puținŭ vomŭ anunța cititorilorŭ noștri prinderea acestui rege alŭ plaiurilorŭ.

Plutirea pe sub apă. — Din orașulŭ Kiel se scrie către »Weser Zeitung,« că Friedericŭ Zschiegner din Potsdam, inventatorulŭ aparatului de sburatŭ pe scenă »Progresulŭ« a espusŭ modelulŭ unui mecanismŭ, care ar face posibilŭ, de a pluti pe sub apă cu o luntre séu barcă. Barca se ḑice că se mișcă fórte iute, pentru că șurubulŭ ei face într'o minută 200 de învêrtiturĭ. Cârma este aplicată la mașină, care funcționéză prin putere mecanică nu prin aburŭ séu prin electricitate, și totŭ aparatulŭ se pune în mișcare printr'unŭ singurŭ omŭ, care se află pe unŭ scaunŭ dinaintea mașinei. Elŭ trage de o curea și pune totŭ mecanismulŭ în mișcare; totdeodată acestŭ mecanismŭ este astfelŭ construitŭ, încâtŭ acésta curea de sine sĕ trage în mecanismŭ. Mișcarea înainte și îndĕrătŭ a bărcii se face printr'o apĕsătură simplă cu piciorulŭ. In partea anterióră a bărcii se afla unŭ coifŭ afundătoriu și două brațe de gumi, ce mergŭ până în apa care înlesnesce omului din bărcă, ca sĕ nimicéscă o mină séu sĕ pună una la o corabiă dușmănéscă, séu sĕ trécă printre corăbiile dușmanului, fără se fie observatŭ, séu sĕ ducă depeșile făr de a'lŭ puté observa cineva. Cufundarea bărcii până la patru metri adêncime se face prin aceea, ca se deschidŭ și se închidŭ nisce ușițe dela nisce lăḑĭ, în care întră și ese apa. La mecanismulŭ de mânatŭ șurubulŭ, este aplicată o transmisiune asupra unei pumpe de aerŭ și de apă, care deșartă lăḑile de apă. și printr'unŭ fóle cu ventilŭ ce merge până la suprafața apei se aduce aerŭ prospĕtŭ.

Moravurile la țéră. — Unŭ bietŭ omŭ are nenorocirea d'așĭ perde femeia. Dênsulŭ o mormêntéză, neapăratŭ; apoi la întórcere dela cimitirŭ, elŭ prânḑesce cum se cade, se culcă și apoi reîncepe viéța lui obicĭnuită ca și cum nimicŭ nu s'ar fi întêmplatŭ. Peste câteva ḑile îi móre o vacă. Atuncĭ scena se schimbă: țĕranulŭ își smulge pĕrulŭ, plânge de î-se rupe inima și trei sĕptĕmânĭ d'arêndulŭ nu póte vorbí fără duioșie de sĕrmanulŭ dobitocŭ.

— Haide, omule, îi ḑice într'o ḑi preotulŭ, scandalisatŭ de acestŭ modŭ d'a vedea lucrurile; ce facĭ tu nu-i cum se cade. N'ai avutŭ cea mai mică părere de rĕu pentru femeia ta, pe când pentru vacă plângĭ de mai bine de două sĕptĕmânĭ.

— Nu mergŭ lucrurile așa, părinte. Și dovédă e, că de când am perdutŭ femea, am găsitŭ mai bine de ḑece amicĭ carĭ mi-au propusŭ o altă soțiă, dér nimenĭ până acuma nu mi-a promisŭ o altă vacă.

BIBLIOGRAFIĂ.

„Scóla Practică," magazinŭ de lecțiunĭ și materii pentru instrucțiunea primară de *Vasile Petri* tomulŭ III. numerulŭ 6 și 7 pro Septemvre și Octomvre a. c. au apărutŭ și conținŭ: După esamenele de véră: VII. Disciplinarea scolarilorŭ. — Raportŭ despre esamenele de vară de la unele scóle elementare din districtulŭ Năsĕudului (Incheiare.) — Servitorulŭ neînduratŭ. Lecțiune practică din istoria biblică pentru scólele elementare, despărțĕmêntulŭ superiorŭ. — Predarea lui »a« scrisŭ. Lecțiune practică pentru clasa elementară. — Substantivulŭ. Lecțiune practică din gramatica română, de V. Mândrénŭ — Etymologicum magnum Romaniae. (Incheiare). Invĕțĕmêntulŭ rurală din Elveția. — Noua lege scolară din Belgia. — Varietățĭ. — Bibliografiă. — Abonamente se mai primescŭ cu tóte numerele de la începutŭ, le redacțiune în Năsĕudŭ (Naszod, Transilvania.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelu Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 22 Noemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.40
Rentă de aurŭ 4% . . .	94.90
Rentă de hârtiă 5% . .	90.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	105.60
Bonurĭ rurale ungare . .	100.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.50
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.90
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	115.85
Renta de hărtiă austriacă	81.75
Renta de arg. austr. . .	82.70
Renta de aurŭ austr. . .	104.05
Losurile din 1860 . . .	135.—
Acțiunile băncei austro-ungare	871.—
Act. băncei de creditŭ ung.	299.50
Act. băncei de creditŭ austr.	296.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.78
Napoleon-d'orĭ	9.72½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.—
Londra 10 Livres sterlinge	122.70

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 10 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	—	—
» convert. (6%) . .	—	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	—	—
Credit fonc. rural (7%) . .	—	—
» „ „ (5%) . .	—	—
» » urban (7%) . .	—	—
» » » (6%) . .	—	—
» » » (5%) . .	—	—
Banca națională a României	—	1335
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	—	327
« » » Națională . .	—	—
Aurŭ	—	10.50%
Bancnote austriace contra aurŭ	2·07	2.08

Cursulu pieței Brașovŭ
din 24 Noemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 60	Vênd.	8.65
Argint românesc	»	8 20	»	8.25
Napoleon-d'orĭ	»	9.67	»	9.70
Lire turcescĭ	»	10.94	»	10.98
Imperialĭ	»	9.94	»	9.97
Galbenĭ	»	5.67	»	5.70
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	124.	„	125.—
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ

BRĂILA 10 Noemvre 1884.

Vêndĕtorŭ	Cumperĕtorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Prețulŭ		Notițe
A. Emberico	Petriccioni	Grâŭ	180	58½	71	—	Caicŭ
A. Carandino	Carnavali	„	640	59¼	64	50	Mag. cu bil.
M. Lemoni	I. Bellet	„	160	58½	62	—	„
Th. Dimitriadi	Peirano Fils & C-ie.	„	505	57¾	63	50	Caicŭ
G. Haracopo	P. Carnavali	„	500	60½	80	—	Mag. cu bil.
P. D. Vamvuris	M. Schmierer & C-ie.	„	490	56½	59	75	Caicŭ
G. Haracopo	N. P. Cuppa	„	530	58—	63	75	„
G. Grosovich	C. Nicolaidi & C-ie.	Orzŭ	100	42½	34	—	Magasiă
P. D. Vamvuris	I. D Nicolopulo & C-ie.	Porumb	650	58—	56	—	Caicŭ
Soc. Comercială	Qouis Dreyfus & C-ie.	„	200	60¾	56	25	Magasie
Giavidi	Sechiari Freres & C-ie.	„	250	58½	53	75	„
P. D. Vamvuris	M. Schmierer & C-ie.	Fasole	180	%	23	—	„
Ath. Lombardo	Peiruno Fils & C-ie.	„	415	—	20	60	Caicŭ

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copșa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirișŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.51	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.21	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.32
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.